

Jesús Mariano Llamas Sevilla – Mursijos (Ispanija) Francisco Salzillo gimnazijos Filosofijos katedros vedėjas.

Moksliniai interesai: kognityviniai procesai ir svetimųjų kalbų mokymo(si) sėkmės veiksniai; baltų kalbų šeimos tarpukalbės; ELE (ispanų, kaip svetimosios kalbos, mokymas).

El. paštas: gsusllamas@yahoo.es

Jesús Mariano Llamas Sevilla: Head of the Philosophy Department of the High School Francisco Salzillo in Murcia (Spain).

Research interests: cognitive processes and success factors in teaching / learning of foreign languages; interlanguages of the Baltic languages; ELE (teaching of Spanish as a foreign language).

E-mail: gsusllamas@yahoo.es

Jūratė Derukaitė – Klaipėdos universiteto Humanitarinių ir ugdymo mokslų fakulteto Kalbų ir socialinės edukacijos centro vadovė.

Moksliniai interesai: taikomoji kalbotyra, vertimas, svetimųjų kalbų mokymas.

El. paštas: polyglosia@gmail.com

Jūratė Derukaitė: Head of the Centre for Languages and Social Education, Faculty of Humanities and Education Sciences, Klaipėda University.

Research interests: applied linguistics, translation, teaching of foreign languages.

E-mail: polyglosia@gmail.com

Jesús Mariano Llamas Sevilla, Jūratė Derukaitė

Klaipėdos universitetas

ŽVILGSNIS Į LIETUVIŲ TAUTYBĖS ASMENŲ ISPANŲ TARPUKALBĘ

Anotacija

Straipsnyje analizuojama ir aprašoma grupės asmenų, kurie Lietuvoje mokėsi ispanų kalbos, tarpukalbė – tam tikra kalbinė sistema, įgytų kalbinių kompetencijų etapas mokantis svetimųjų (negimtųjų) kalbų; tyrimu buvo siekta nustatyti šios ispanų tarpukalbės ypatybes, taip pat jos evoliucijos skirtumus tarp pradedančiųjų ir pažengusiųjų lygio besimokančiųjų. Čia bus analizuojamos keturių tipų klaidos: morfosintaksinės, leksinės, fonetinės ir ortografinės, remiantis lingvistiniais bei statistiniais kriterijais ir stengiantis atlikti kuo išsamiausią analizę tiek aprašomuoju aspektu, tiek ir hipotetiniu, t. y. pagrindžiant minėtųjų klaidų priežastis. Tyrimo tikslas – suteikti vertingų duomenų, padėsiančių tobulinti ispanų kalbos mokymo metodologiją ir kurti specialią mokomąją medžiagą lietuvių tautybės asmenims.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: ispanų tarpukalbė, lietuvių kalba, klaidų analizė, fosilizacija, kalbų mokymasis.

Abstract

The main objective of this study is to describe the main characteristics of the Spanish interlanguage of a group of Lithuanian learners, as well as to establish differences in the evolution of the interlanguage among learners of the basic and advanced levels. Four main types of errors will be studied: morphosyntactic, lexical, phonetic and orthographic, using linguistic and statistical criteria and trying to offer as complete analysis as it is possible, both in the descriptive plan and in explaining the hypotheses about the cause of the errors. The purpose is to get data for improving the teaching methodology and for creation of specific materials for teaching Spanish, aimed at native speakers of Lithuanian.

KEY WORDS: Spanish interlanguage, Lithuanian language, analysis of errors, fossilisation, languages learning.

doi:<http://dx.doi.org/10.15181/rh.v22i0.1629>

Į v a d a s

Šiam darbui buvo numatyti du uždaviniai: ištirti ir aprašyti 2017 m. liepos mėnesį Klaipėdos universiteto intensyvių ispanų kalbos vasaros kursų programoje dalyvavusių kursantų tarpukalbę.

Reikia pažymėti, jog asmenų, kurių gimtoji kalba priklauso baltų grupei, ispanų tarpukalbė tėra labai nedaug tirta. Esama straipsnių, kuriuose analizuojamas vienas ar kitas konkretus šios tarpukalbės aspektas: štai María de la Paz Díaz Mendoza rašė apie latvių tautybės besimokančiųjų (toliau – mokinių) ispanų kalbos asmeninių įvardžių mokymąsi (Díaz Mendoza 2015). Lietuvių studentų tarpukalbę tyrė Alfonso Rascón Caballero; dviejuose jo straipsniuose analizuojama Vilniaus universiteto studentų, kurie tyrimo metu mokėsi ispanų kalbos kaip laisvai pasirenkamo dalyko A1–A2 lygiais, tarpukalbė. Pirmajame, *Análisis de errores e interlengua. aplicación a las frases con el verbo gustar en estudiantes lituanos de español, I p.* (2012), gana išsamiai apibūdinama tarpukalbė, klaidų tipologija, priežastys ir pristatomas veiksmažodžio *gustar* vartojimo tyrimas. Antrajame, *Avance de análisis de errores de la interlengua en estudiantes lituanos de español* (2013), tyrimo uždaviniai yra gerokai platesnės apimties; čia pateikta pirmoji lietuvių mokinių ispanų tarpukalbės klaidų generinė analizė.

Iš lietuvių tyrėjų darbų paminėtini Jogilės Teresos Ramonaitės (VDU) praktiniai tarpukalbių tyrimai: užsieniečių, besimokančių lietuvių kalbos, ir lietuvių, besimokančių italų kalbos.

Taigi šiuo darbu siekiama išplėsti kol kas tik pradinės stadijos esančią ispanų tarpukalbės tyrimų sritį ir keliamas tikslas surinkti bei pristatyti

daugiau duomenų, naudingų tiek lietuvių tautybės mokinių ispanų tarpukalbės suvokimui ir teoriniam pagrindimui, tiek ir šio aspekto taikymui ispanų kalbos didaktikoje ir tuo pagrįstos mokomosios medžiagos kūrimui.

Tarpukalbės tyrimų apžvalga

Stengiantis suvokti kalbos mokymąsi lemiančius psicholingvistinius procesus, XX a. atsiranda įvairių teorinių schemų, kuriomis siekiama gerinti užsienio kalbų mokymo(si) procesą. Kalbama apie kontrastyviąją (gretinamąją) analizę, klaidų analizę ir tarpukalbės teoriją.

XX a. 5-ajame dešimtmetyje ima formuotis gretinamoji kalbotyra, susijusi su taikomąja kalbotyra ir tapusi postūmiu tyrimams apie antrosios kalbos mokymąsi per gretinamąją analizę; tai 1957 m. suformulavo Robertas Lado savo veikale *Linguistics Across Cultures*.

Šios analizės esmė – mokinio gimtosios kalbos gretinimas su tiksline kalba (mokymosi objektu). Pagal aptiktus abiejų kalbų panašumus ir skirtumus siekiama numatyti, kokias klaidas, tikėtina, darytų mokiniai. Gretinamoji kalbotyra tiria „poveikį, kurį besimokant K2 (antroji kalba – J. D.) turi egzistuojantys skirtumai tarp bazinės kalbos ir tikslinės kalbos struktūrų“ (Isabel Santos Gargallo 1993, 26). Anot autorės, gimtosios kalbos interferencija lemia tikslinės kalbos mokymąsi: jei tų kalbų struktūros panašios, palengvina šį procesą, o priešingu atveju – apsunkina. Tad gretinamoji analizė leidžia iš anksto numatyti konkrečiam tipui mokinių iškilsiančius sunkumus, lemiamus gimtosios kalbos, ir kurti atitinkamas strategijas, padėsiančias išvengti tikėtinų klaidų.

Iš gretinamosios analizės kritikos paminėtinas teiginys, jog giminingų kalbų interferencija esanti didesnė negu tarp tolimų kalbų. K. L. Jacksonas ir R. L. Whitnamas (Jackson, Whitnam 1971) atkreipė dėmesį į faktą, jog minėtosios analizės būdu numatytos klaidos tikrovėje nebūdavo padaromos, taigi analizės nauda mokymosi procesui buvusi menka.

7-ajame dešimtmetyje iškilo nauja paradigma – klaidų analizė. Stephenas Pitas Corderis savo straipsnyje *The significance of learners' errors* (Corder 1967) padeda pamatus naujam modeliui, kuriame klaidos išteisinamos; jos veikiau laikytinos indikatoriais, rodančiais mokymosi pažangą ir leidžiančiais suvokti bei tirti antrosios kalbos mokymosi procesą. S. P. Corderis teigia, kad „aprašę ir suklasifikavę klaidas, gauname tam tikrą tos kal-

bos rizikų, sukeliančių jos mokymosi problemas, schemą“ (Corder 1973, 254).

Remiantis šiomis ištakomis, tą patį dešimtmetį žengtas dar vienas žingsnis pirmyn. Nuo klaidų analizės pereinama prie visos mokinių sukurto produkcijos – ir klaidingos, ir taisyklingos – išsamių tyrimų, nes esą tik tokiu būdu galima visapusiškai aprašyti ir suvokti mokymosi procesą.

1969 m. Larry'is Selinkeris pateikia tarpukalbės apibrėžimą, o 1972-aisiais jį suformuluoja naujai; naujoji formuluotė susijusi su etapais, kuriuos patiria besimokantieji antrosios kalbos. Tarpukalbė – tai kalbančiojo negimtąja kalba lingvistinė sistema, pasižyminti autonomiškumu ir savomis taisyklėmis. Ši sistema evoliucionuoja tikslinės kalbos link.

Skirtingi autoriai pateikia vieningą nuomonę teigdami, jog mokiniai naudojami turimomis priemonėmis viso kalbos mokymosi proceso metu ir pats mokymasis nuolat evoliucionuoja. Tačiau S. P. Corderis akcentuoja šio interlingvistinio kontinuumo – reiškinių, pasižyminčio didėjančiu kompleksiskumu – nestabilų, pereinamąjį pobūdį, o L. Selinkeris nusprendžia, jog tarpukalbė – tarpinė sistema, kalbinės sistemos formavimosi etapas, kuriam būdinga fosilizacija – tam tikrų kalbinių reiškinių įsisenėjimas. Taigi fosilizuotų klaidų buvimas aukštesniuose kalbos mokymosi etapuose prieštarautų S. P. Corderio teiginiui apie tarpinės sistemos tarp gimtosios ir tikslinės kalbos pereinamąjį pobūdį.

L. Selinkeris į pirmą planą iškelia psichologinę perspektyvą, latentine forma grindžiančią negimtosios kalbos formavimąsi. Šis vidinis mechanizmas duodąs pradžių klaidų fosilizacijai, ir tos klaidos išliekančios pažengusiame mokymosi procese, neatsižvelgiant į *input* ir gautą instruktavimo kiekį. Aptariamoji fosilizacija priklausanti nuo daugelio veiksnių; iš jų paminėtina gimtosios kalbos įtaka, neadekvati didaktinė technika, mokinio strategijos, pastangos bendrauti antrąja kalba, neturint pakankamos kompetencijos, ir tos kalbos taisyklių generalizacija – jų apibendrinimas, taikant ir ten, kur nereikia, taip pat kiti veiksniai.

Tačiau įvairūs autoriai – pavyzdžiui, Kari Sajavaara (Sajavaara 1981) – mano, jog gretinamoji kalbotyra, nepaisant jos kritikos tam tikru metu, teikianti naudos. Reikia pripažinti, jog gretinamieji tyrimai pastaruoju metu atgimė. Naujojoje jų versijoje dėmesys telkiamas į mokomosios medžiagos analizę, vertinimą ir kūrimą (Armendariz, Montani 2005, 51). In-

maculada Penadéz Martínez (Penadéz Martínez 1999, 8) akcentuoja faktą, jog su gretinamoja kalbotyra susijusios metodologijos nebuvo liautasi taikyti. Panašiai teigia ir Monika Ciesielkiewicz (Ciesielkiewicz 2010, 85):

„Gretinamoji kalbotyra tapo daugelio lingvistinių metodų ir požiūrių ištakomis. Dėl šio mokslo mokymo procesas buvo sutelktas į mokinį ir pradėta kalbėti apie savarankišką jo vaidmenį tame procese; ši tema pastaruoju metu itin aktuali. Gretinamoji kalbotyra yra praktiškas ir sėkmingai naudojamas instrumentas mokantis bet kurios užsienio kalbos.“

Savo moksliniame darbe apie naujus lenkų kalbos vadovėlius M. Ciesielkiewicz konstatuoja, kad kontrastinės lingvistikos srities tyrimų rezultatai teikia įvairiopus naudos. Anot autorės, iš esmės „gretinamoji gramatika – tai puiki strategija, pagreitinanti naujų konceptų mokymąsi turimų žinių pagrindu ir itin veiksminga tiek mokantis, tiek ir mokant užsienio kalbų“ (Ciesielkiewicz 2012, 157).

Taigi galima teigti, jog klaidų analizė leidžia suvokti, kaip veikia tikslinės kalbos mokymosi psichologinis mechanizmas – mokinių kalbinės produkcijos pagrindas. Tai sudaro sąlygas naujai peržiūrėti didaktinę metodologiją ir sukurti specialios, gerokai veiksmingesnės mokomosios medžiagos, tapsiančios svaria pagalba mokantis svetimiosios kalbos.

Ispanų tarpukalbės tyrimas

Tyrimo subjektai

Šiam tyrimui surinkta medžiaga – Klaipėdos universiteto Humanitarinių ir ugdymo mokslų fakultete vykusią ispanų kalbos vasaros kursų dalyvių kalbinė produkcija. Kursai vyko 2017 m. liepos mėnesį; juos organizavo universiteto Kalbų ir socialinės edukacijos centras, dėstė gimtą kalbą asmuo – vienas iš straipsnio autorių. Atliekant tyrimą taip pat remtasi kitos straipsnio autorės daugiamete ispanų kalbos mokymosi stebėjimo patirtimi.

Tyrimo imtis – 31 asmuo (toliau – mokiniai), įvairaus amžiaus, užsiimantys skirtinga veikla ir nevienodo išsilavinimo. Šiuos mokinius kursų organizatoriai patys preliminariai suskirstė į tris skirtingo lygio grupes ir jas sąlygiškai pavadino A, B ir C. Ši klasifikacija (jos bus laikomasi viso šio tiriamojo darbo metu) nėra tikslus Bendrųjų Europos kalbų mokėjimo metmenų (BEKM) lygių atitikmuo. Taigi A grupė apytiksliai atitiktų

BEKM A1.1 lygį, B grupė – A2.2 lygį ir C – C1 lygį. Klaidų analizėje šias grupes žymėsime tiesiog raidėmis A, B ir C.

1, 2, 3, 4 ir 5 lentelėse pateikti tyrime dalyvavusių mokinių duomenys.

1 lentelė

Mokinių pasiskirstymas pagal kalbos mokymosi lygį

A grupė	%	B grupė	%	C grupė	%	Iš viso
8	25,8	17	54,8	6	19,4	31

2 lentelė

Pasiskirstymas pagal amžių (metais)

	A grupė	B grupė	C grupė	Iš viso
Skalė	18–50	12–50	25–60	12–60
Vidurkis	28,12	30,47	40	34,29

3 lentelė

Pasiskirstymas pagal lytį

	A grupė	%	B grupė	%	C grupė	%	Iš viso	%
Vyrai	1	12,5	4	23,52			5	16,13
Moterys	7	87,5	13	76,4	6	100	26	83,87

4 lentelė

Gimtoji kalba

Gimtoji kalba	A grupė	%	B grupė	%	C grupė	%	Iš viso	%
Lietuvių	8	100	15	88,23	5	83,33	28	90,32
Rusų			5	29,41	2	33,33	7	16,13

Vyraujanti mokinių gimtoji kalba – lietuvių. (Septynių asmenų gimtoji kalba rusų; trys iš jų užaugo mišriose šeimose, kur buvo bendraujama abiem kalbomis, o likusiųjų keturių lietuvių kalbos mokėjimas atitinka dvikalbystės lygį.) Šis faktas laikytinas pozitviu atliekamame tyrime, nes toks vienodumas, tikėtina, padės lengviau aptikti galimą gimtosios kalbos interferenciją, kaip klaidų priežastį tiriamojoje ispanų tarpukalbėje.

Kitų kalbų (ne gimtųjų) mokėjimas

	C lygis pagal BEKM	%	B lygis pagal BEKM	%	A lygis pagal BEKM	%
Vokiečių	2	6,45	2	6,45	3	9,67
Kinų					1	3,22
Prancūzų			2	6,45	2	6,45
Anglų	20	64,51	7	22,58	2	6,45
Italų	1	3,22	1	3,22	1	3,22
Lietuvių	4	12,9				
Norvegų	1	3,22				
Lenkų	1	3,22			1	3,22
Rusų	11	35,48	4	12,90	5	16,3
Švedų	1	3,22			1	3,22
Ukrainiečių	1	3,22				

5-oje lentelėje lietuvių ir rusų kalbos minimos turint galvoje tuos mokinius, kuriems šios kalbos yra negimtosios.

Tyrimo apribojimai

Šio darbo vizija buvo gauti išsamų lietuvių mokinių ispanų tarpukalbės vaizdą, atliekant sisteminių tyrimą, – tai nelengvas uždavinys. Tačiau teko susitaikyti su iškilusiais objektyviais apribojimais:

1. Tiriamieji subjektai nebuvo pasirinkti atsitiktine tvarka. Tai buvo asmenys, dalyvavę vasaros kursuose.
2. Tyrimas neapėmė visų BEKM lygių; vis dėlto tai, jog tyrime dalyvavo ir pradedančiųjų, ir mokančiųjų lygio asmenys, leido sugretinti tiriamąją situaciją pirminėje ir galutinėje fazėje ir pamatyti ispanų kalbos mokymosi proceso rezultatus.
3. Minėtosios dviejų skirtingų lygių tiriamųjų grupės buvo nevienodos imties; pradedančiųjų lygio grupė buvo gerokai didesnė negu mokančiųjų; ši skirtumą pasistengta sumažinti atliekant statistinę analizę, laikantis atitinkamų proporcijų.
4. Sakytinė kalbinė produkcija surinkta ne taip sistemiškai, kaip rašytinė.

5. Apie lietuvių tautybės asmenų ispanų tarpukalbę tėra paskelbta keletas tyrimų, kuriais galima remtis – tai minėtosios Rascóno Cabalero publikacijos.

TARPUKALBĖS KLAIDŲ TYRIMAS

Klaidų tyrimas buvo atliktas paskutinę mėnesio trukmės kursų savaitę, kad mokiniai, kursų pradžioje neturėję jokių ispanų kalbos žinių, spėtų įgyti pradinį pagrindus.

Buvo surinktos visos klaidos iš mokinių per kursų pamokas atliktų užduočių raštu. Visų trijų lygių grupėse buvo paprašyta parašyti tekstą apie savo šeimą. Ši tema parinkta todėl, kad ir pradinio lygio mokiniai būtų pajėgūs tai padaryti. Be to, C grupės tyrimo subjektų buvo paprašyta parašyti tekstą laisva tema; minimali apimtis – vienas lapas rašant abiejose pusėse. Be to, visų grupių mokiniai galėjo savo pageidavimu duoti ištaisyti bet kurią kursų metu savo sukurtą produkciją: rašinėlius, nuotraukų aprašymus ar ką kita. Šiuose tekstuose rastos klaidos įtrauktos į tyrimo duomenis. Taip pat įtrauktos ir dėstytojo pastebėtos žodinėje kursų mokinių produkcijoje dažnai pasitaikiusios klaidos.

Tyrimo medžiagą sudaro 284 sakiniai, ir juose yra iš viso 471 klaida (295 morfosintaksinės, 63 leksinės, 68 fonetinės ir 45 ortografinės). Ne visais atvejais buvo įmanoma nustatyti, ar klaida yra vienos, ar kitos rūšies. Tokiais atvejais ta pati klaida išanalizuota keliais požiūriais ir atitinkamai paminėta keliose vietose. Kiekviename skyriuje kaip pavyzdžių pateikiama atitinkamos rūšies klaidų; pavyzdžiai išskiriami kabutėmis, o klaidingas elementas dar išskiriamas kursyvu. Jei klaida yra praleidimas, skliaustuose įrašomas elementas, praleistas originaliame tekste.

1. Morfosintaksinės klaidos

1.1. Daiktavardžiai

Skaičiaus, paprastųjų ir daugiskaitinių daiktavardžių painiojimas: „Cocino paella una vez *al años*“ (žodis *metai* lie. kalboje neturi vns., o isp. – turi).

1.2. Daiktavardžių derinimas su būdvardžiais arba su pažymimųjų žodžių grupėmis

Derinimas gimine: dėl konstrukcijos skirtingumo lietuvių ir ispanų kalboje: „Me gusta español lengua“ (ž. junginys *ispanų kalba* isp. kalboje morfologiškai yra daiktavardis su būdvardžiu, išreikštu derinamuoju pažyminiu); **dėl giminės neatitikimo tiriamose kalbose:** „¿Es un persona?“ (žodis *žmogus*, *asmuo* isp. kalboje yra mot. giminės); **dėl atitinkamų ispanų kalbos išimčių nežinojimo:** „Es una problema de tráfico“ (žodis *problema* isp. kalboje yra vyr. giminės); **derinimas skaičiumi: dėl transferencijos iš lie. kalbos:** „¿Cuál es tu planes para viernes?“ (posesyvai lie. kalboje nekaitomi, o isp. kalboje – kaitomi); „Hase quanto años?“ (žodis *kiek* lie. kalboje nekaitomas, o isp. kalboje – kaitomas); **dėl kitų priešasčių:** „Sus ojos son gris“ (tikėtina, jog šis isp. būdvardis su galūne –s (vns.) galėjo pasirodyti jau esąs dgs. formos).

1.3. Jungtukai

Jungtukų praleidimas: „Él es treinta (y) cuatro años“ (lie. kalboje sudėtiniuose skaitvardžiuose nėra jungiamųjų jungtukų); **klaidingas jungiamojo jungtuko pasirinkimas:** „Mi hermano e yo“ (dėl taisyklės, kai isp. jungtukas *y* keičiamas į *e* prieš žodį, prasidedantį „i“; generalizavimo, neatpažinus raidės *y* priebalsinės vertės žodyje *yo*); „Hacemos una fiesta lituana con las comidas, las bebidas, las conversaciones largas, pero sin los bailes y los cantos“ (mokinys pasirinko „y“ vietoj „ni“; turi būti „*pero sin bailes ni cantos*“), galbūt dėl isp. jungtuko „ni“ nežinojimo, bet ne dėl lie. kalbos interferencijos, mat joje yra ekvivalentiškas jungtukas „nei“).

1.4. Determinantai ir įvardžiai

Praleidimas: „Tengo (un) mayor primo y dos menores primas“; „Mi marido trabaja en (una) fábrica“; **pridėjimas:** „Él tiene una barba y bigote“; „Estudia la psicología en universidad“; **žymimojo artikelio pakeitimas prielinksniu en:** „¿Qué usted va a haser en mes que viene?“; **žymimųjų / nežymimųjų artikelių painiojimas:** „Es un río más grande de Lituania“; **netaisyklingas posesyvų vartojimas ir paprastųjų bei įvardžiutinių posesyvų painiojimas:** „Mío favorito escritor es escandinavo“; „La familia de mí“; **posesyvų pakeitimas kitokia konstruk-**

cija: „Yo tengo *la* madre que se llama Anelé“; **skaitvardis *uno* vietoj**
artikelio *un*: „Él tiene *uno* hijo“.

1.5. Veiksmožodžiai

Forma nesuderinta su asmeniu: „¿Cuándo *tú* escribe?“; **netaisy-
klingųjų formų regularizacija:** „¿*Quieres* bailar?“; **netaisyklingumo
generalizavimas taisyklingomis formomis:** „*Tiengo* un hermano“; **nesuderintos formos šio tipo sakiniuose: įvardžio naudininkas +
veiksmožodis + daiktavardinis veiksnys:** „¿Te *gusta* deportes?“; **veiks-
mažodinės jungties elipsė:** „Mi familia no es muy grande y (está) muy
unida“; **sangražinių ir nesangražinių formų painiojimas:** „Quiso
suicidarse *ahogando*“; **neasmenuojamųjų formų vartojimas kaip as-
menuojamųjų:** „¿*Quantos* libros *hay* escrito?“; **būtvųjų laikų painioji-
mas:** „Mayoría de los marineros *fueron* rusos“; **indikatyvo vartojimas
vietoje subjunktivo:** „Me gustaría que en las clases *hablábamos* más“; **kitos laikų ar perifrazės klaidos:** „Yo *espero* *entiendo* un poco y *hablo*
español“; „Mi hijo *va* ir a escuela“.

1.6. Prielinksniai

Atsižvelgiant į toliau išryškėsančią aplinkybę, jog šios rūšies klaidos pasirodė esančios problemiškesnės, jos bus aprašytos detaliau negu visos kitos. Kai kuriuose tekstų sakiniuose ta pati prielinksnio vartojimo klaida gali būti aiškinama keliais aspektais; todėl tokia klaida paminima ne viename poskyryje, nebekartojant pavyzdžių.

1.6.1. Prielinksnis „a“

Praleidimas: „Voy a ir (a) Vilnus“; **pridėjimas:** „Lucía estaba en la
playa llorando, viendo *a* la puesta de sol“; **prielinksnio *a* vartojimas
vietoje kito prielinksnio:** prielinksninėje sintagmaje nurodant tiesioginį
papildinį: „Ella fue soltera y cuidaba *a* nosotros como *a* sus propios hi-
jos“: Taip pat nurodant vietą: „la población militar empezó desarrollarse
a la ciudad“; **kito prielinksnio vartojimas vietoje *a*:** nurodant judėjimą:
„¿*Quieres* ir *en* mar en miércoles?“; nurodant vietą: „(...), y mi hermano
en Birštonas, *en* el lado del río más grande del país“; nurodant ko nors
darymo būdą: „la tarta de las fresas hecha *de* la mano“.

1.6.2. Prielinksnis „de“

Praleidimas: „construyó un castillo con el destino (de) conquistar Lituania“; **pridėjimas:** „Porque lengua *de* español es muy guapo“; **prielinksnio de vartojimas vietoj kito prielinksnio:** nurodant judėjimą: „¿*De* qué país fuiste la última vez?“; neveikiamosios rūšies sakiniuose nurodant agentą: „Mi hermano fue licenciado *de* la universidad de la agricultora“; nurodant ko nors darymo būdą: „lleva la tarta de las fresas hecha *de* la mano“; priešastį reiškiančiame žodžių junginyje: „No podía soportar el dolor de su corazón y *de* eso volvió a su isla“; nurodant, iš ko kas nors padaryta: „Comí una tarta que conciste *de* harina con miel“; nurodant laikotarpio pradžią: „*De* este momento la población militar empezó desarrollarse a la ciudad“; ir nurodant vietą, iš kurios vykdomas veiksmas: „Hizo un discurso *de* un balcón de teatro“; **kito prielinksnio vartojimas vietoj de:** žodžių junginiu nurodant būdą: „¿Dónde quieres ir *para* vacaciones?“; aprangą: „Los militares lituanos vestido *en* civil invadieron a la ciudad“; prielinksninėje sintagmoje nurodant tiesioginį papildinį: „Ella fue soltera y cuidaba *a* nosotros como *a* sus propios hijos“; su superlatyvu, išskiriančiu dalį lyginamojo elemento (partityvinė reikšmė): „Fue la más educada *en* la familia“; ir dėl daiktavardžiu išreikšto papildinio painiojimo su vietos aplinkybe: „Reuniremos en nuestra vieja casa *en* el pueblo“.

1.6.3. Prielinksnis „desde“

Kito prielinksnio vartojimas vietoj desde: nurodant laikotarpio pradžią ir nurodant vietą, iš kurios vykdomas veiksmas.

1.6.4. Prielinksnis „en“

Praleidimas: „(En) 1945 a la ciudad entró el ejercito soviético“; **pridėjimas:** „¿Qué quieres hacer *en* el domingo?“; **prielinksnio en vartojimas vietoj kito prielinksnio:** nurodant judėjimą: „Después de clase fui *en* casa“; nurodant vietą; dėl daiktavardžiu išreikšto papildinio painiojimo su vietos aplinkybe; ir žodžių junginiu nurodant aprangą; **kito prielinksnio vartojimas vietoj en:** nurodant, iš ko kas nors padaryta; nurodant vietą: „la población militar empezó desarrollarse *a* la ciudad“; **prielinksnio en vartojimas pakeičiant artikelį laiką nusakančiuose žodžiuose ir jų junginiuose:** „¿Qué usted va a haser *en* mes que viene?“

1.6.5. Prielinksnis „para“

Pridėjimas: „Deseo *para* verlos más a menudo“; **prielinksnio *para* vartojimas vietoj kito prielinksnio:** nurodant priežastį: „Muchas gracias *para* de este curso“; **kito prielinksnio vartojimas vietoj *para*:** nurodant tikslą: „¿Qué planos tienes *por* tus vacaciones?“; ir nurodant adresatą: „Estas son preguntas *por* el torero“.

1.6.6. Prielinksnis „por“

Pridėjimas: „Visita a sus padres *por* los fines de semana“; **prielinksnio *por* vartojimas vietoj kito prielinksnio:** nurodant tikslą ir adresatą; **kito prielinksnio vartojimas vietoj *por*:** nurodant priežastį; neveikiamosios rūšies sakiniuose nurodant agentą: „fue saludado *de* la mayoría de los habitantes“; ir priežastį reiškiančiame žodžių junginyje.

1.7. Sakinio struktūra

Būdvardžių vieta sakinyje: „Yo estudio español porque es *muy interesante lengua*“ (nes isp. kalboje, priešingai negu lie., būdvardis paprastai eina po daiktavardžio); **kreipinio *usted* (formalus kreipinys, atitinantis lie. „Jūs“)** vieta klausiamuosiuose sakiniuose: „¿Qué *usted va a haser* en mes que viene?“ (nes isp. kalboje, priešingai negu lie., šis kreipinys paprastai eina prieš veiksmažodį); **prieveiksmio vieta:** „Mucho quiero ver películas lituanas“ (nes isp. kalboje, priešingai negu lie., veiksmažodį papildantisrieveiksmis eina prieš veiksmažodį).

2. Leksinės klaidos

2.1. Formų vartojimas

Artimos reikšmės signifikanto vartojimas arba gramatinių kategorijų painiojimas: „Su padre de es *muerte*“ (lie. *mirtis* vietoj *miręs*); „Yo tengo relación *bien* con todos“ (lie.rieveiksmis *gerai* vietoj būdvardžio *geras*); **netaisyklinga derivacija:** „*componer* una canción en inglés“ (lie. būtų *komponuoti* vietoj *komponuoti*); **skoliniai iš lie. kalbos:** „Está prometido *su* Dalia“ (lie. prielinksnis *su* vietoj isp. *con*).

2.2. Reikšmė

„**Netikri draugai**“: „¿Qué comidas vas a *tratar* estas vacaciones?“ (sųpainiota su anglų k. veiksmožodžiu „try“, turinčiu norimą reikšmę „mėginti, bandyti“); **artimos semantikos veiksmožodžių painiojimas**: *ser / estar*: „¿Es vivo?“; *ser / tener*: „Él es treinta cuatro anos“; *estar / tener*: „Jūratė *está* marido“; *tener / llevar*: „Él *tiene* una barba y bigote“; *ir / venir*: „¿Vienes a la curso de verano este día?; *haber / hacer*: „Me odio este verano porque no *hay* buen tiempo“; *ir usar / llevar*: „Está *usando* un traje“ (aprašant nuotrauką); **kitų artimos semantikos žodžių painiojimas**: „Porque lengua de español es muy *guapo*“; „Festejamos 765 *cumpleaños* de la ciudad“; *ir netaisyklingas kai kuriųrieveiksmių vartojimas*: „Yo *también* no he trabajado“ (pažodinis vertimas iš lie. „taip pat ne“, lie. kalboje nesant žodžio „*tampoco*“ („irgi ne“).

2.3. Kitų kalbų interferencija

Anglų kalbos interferencija: „My mujer llama Palmira“.

2.4. Skoliniai

Skoliniai iš anglų kalbos: „¿Es a país?“ (angl. artikelis); „¿Hay huellas de animales *on* la arena?“ (angl. prielinksnis).

3. Fonetinės klaidos

Monoftongizacija: „¿*Quieres* bailar?; **diftongizacija**: „*Tiengo* un hermano“; **panašaus atvirumo balsių painiojimas**: „1945 a la ciudad entró el *ejército* soviético“; **balsio išnykimas prieš „sc“**: „Ella tiene el pelo largo, liso y *scuro* castaño“; **priebalsinių garsų painiojimas**: **nebylioji „h“ kaip /x/**: „Mi *germano* se llama Darius; /x/ **kaip /ɰ/**: „Mi tia *major* que mi tio“; /x/ **kaip nebylioji „h“**: „Tengo una *ía* (vietoj „*hija*“) que se llama Patricia“; /x/ **kaip /tʃ/**: „Mi madre *trabacha* en el jardín de infancia“; /x/ **kaip /g/**: „Te lo *digue* muy clarito“; /g/ **kaip /gu/**: „*Sigüiente* pregunta“; /ɲ/ **c kaip /n/**: „Mai *cumpleanos* es siete de octubre“; /θ/ **kaip /s/**: „Tiene *dose* años“; /θ/ **kaip /tʃ/**: „Está en la *cochina* (vietoj „*cocina*“); /tʃ/ **kaip /θ/**: „Me gustan los *coces* (vietoj „*coches*“); /ř/ **kaip /r/**: „*soro*“ (vietoj „*zorro*“); /t/ **kaip /d/**: „¿Quántos toros has *madado*

esta año?"; /j/ **kaip** /l/: „¿Va usted a vivir *allí*?; **raidės „y“ balsinės ir priebalsinės vertės painiojimas:** „*Meio*“ (vietoje „*mayo*“).

4. Ortografinės klaidos

Žodžių atskyrimas / sujungimas: „*Por que* me gusta la lengua español“; „¿*Porque* va usted ir a India y vivir allí en futuro?“; **anglų kalbos interferencija:** „*Sciencias* de la salud“; **paprastosios priebalsės duplikacija:** „*Ell* tiene dos hermanos“; „Estas son preguntas por el *torrero*“; **priebalsių painiojimas: c/q:** „¿*Qual* es tu música preferida?“; **c/s:** „¿Qué usted va a *haser* en mes que viene?“; **c/z** „Mi hermano fue *licenziado*“; **ch/j:** „Yo soy casada y tengo dos *ichas*“; **g/j:** „Mucha *jente*“; **h/j:** „Mucha *hente* habla español“; **j/x:** „Vendió las perlas y compró el coche de *luxo*“; **j/y:** „Mi hija *major* trabaja en un hospital“; **n/ñ:** „Él es treinta cuatro *anos*“; **h nebuvinimas:** „Yo quero aprender *ablar* mejor“ ir **balsių i/y painiojimas:** „Su pelo es corto *i* rizado“.

TARPUKALBĖS TYRIMO KLAIDŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

Statistinei klaidų analizei atlikti duomenys suskirstyti į du lygius: pradedančiųjų, apimančių A ir B mokinių grupes (A1 lygis pagal BEKM), ir mokančiųjų (pagal Lietuvoje galiojančią kalbos lygių terminologiją), apimančių C grupę (C1 lygis pagal BEKM).

Iš viso išanalizuota 471 klaida, 320 iš pradedančiųjų lygio ir 151 – iš mokančiųjų.

Duomenys ištirti dvejopai: viso klaidų kiekio statistinė analizė neatšivėlgiant į lygius, siekiant bendrai aprašyti tiriamąją tarpukalbę, ir statistinė analizė pagal lygius – pastarasis sugretinimas atskleis tarpukalbės evoliuciją.

1. Klaidų statistinė analizė

Tyrimo duomenų analizė parodė, kad dažniausiai pasitaikiusios klaidos yra morfosintaksinės (62,63 %); antroje vietoje pagal dažnumą atsiduria fonetinės klaidos (14,43 %), po jų – leksinės (13,37%) ir galiausiai ortografinės (9,55 %).

1.1. Morfosintaksinės klaidos

Šio tipo klaidų padaryta dažniausiai, ir jų santykis toks: determinantai ir įvardžiai (38,64 %); prielinksniai (25,42 %); veiksmožodžiai (19,32 %); daiktavardžių derinimas su būdvardžiais ar pažymimųjų žodžių grupėmis (9,83 %); sakinio struktūra (4,74 %), daiktavardžiai (1,01 %) ir jungtukai (1,01 %).

A. Determinantai ir įvardžiai

Tai dažniausiai pasitaikiosios klaidos, taigi būdingiausios tiriamajai lietuviakalbių mokinių ispanų tarpukalbei. Šis faktas nestebina, turint galvoje, kad lietuvių kalboje neegzistuoja toks sakinio elementas, kaip artikelis, ir paprastieji (neįvardžiuotiniai) posesyvai yra nekaitomi, priešingai negu ispanų kalboje.

Kadangi šių klaidų padaryta gausiausiai, jas vertėtų paanalizuoti detaliau. Taigi jų pasiskirstymas toks: 69 praleidimo klaidos (60,53 %), pridėjimas (20,17 %), žymimųjų / nežymimųjų artikelių painiojimas (8,77 %), netaisyklingas posesyvų vartojimas ir paprastųjų / įvardžiuotinių posesyvų painiojimas (3,51 %), skaitvardis *uno* vietoj artikelio *un* (3,51 %), žymimojo artikelio pakeitimas prielinksniu *en* (2,63 %) ir posesyvo pakeitimas (0,88 %).

Taigi matyti, jog iš visų klaidų pačios būdingiausios yra determinantų ir posesyvų praleidimas. Tiesą sakant, visos likusios morfosintaksinės klaidos nesudaro nė pusės.

Antroje vietoje pagal dažnumą yra pridėjimo klaidos. Mokiniai šiuos sakinio elementus ne tik praleidžia; žinodami apie jų egzistavimą, stengiasi vartoti, tačiau dėl nepakankamo suvokimo, kaip vartoti neįprastus, bazinėje (gimtojoje) kalboje nesančius elementus, pavartoja juos ir ten, kur nereikia. Šio tipo klaidos, kaip matysime vėliau, būdingos mokančiųjų lygio grupėje, o pradedančiųjų lygio grupėje jos tėra atsitiktinės; čia apsiribojama praleidimo klaidomis.

Žymimųjų ir nežymimųjų artikelių painiojimas atsiduria trečioje vietoje. Tokių klaidų priežastis taip pat yra šių elementų nebuvimas bazinėje kalboje, nors lietuvių kalboje esama tam tikrų apibrėžtumo žymėjimo priemonių, tačiau jų vartojimas nėra taip griežtai nustatytas ir labai skiriasi nuo apibrėžtumo raiškos ispanų kalboje.

Likusių klaidų pasitaikė itin retai, taigi jų per mažai, kad būtų galima laikyti būdingomis tiriamajai tarpukalbei.

Tad galima daryti išvadą, jog šios rūšies klaidų priežastis – skirtumai tarp bazinės ir tikslinės kalbos.

B. Prielinksniai

Šios rūšies morfosintaksinės klaidos pagal jų kiekį yra antroje vietoje. Tai suprantama, nes lietuvių kalba yra vadinamojo sintetinio tipo, o ispanų – analitinio, tad prielinksnių funkcijos ir jų kiekis skiriasi. Tyrime buvo nustatyti trys prielinksnių klaidų tipai:

B.1. Praleidimas: nors lietuvių kalboje egzistuoja prielinksniai, dažnai jie nevartojami tokiais atvejais, kai ispanų kalboje jie būtini. Mat sintetinėje kalboje vardažodžio linksnio galūnė suteikia informaciją, kurią analitinėje kalboje nurodo prielinksnis, taigi daugeliu sugretintų atvejų lie. kalboje prielinksniai nereikalingi; plg. lie. „autobuse“ ir isp. *en el autobús*. Šiuo argumentu aiškintinos prielinksnių praleidimo klaidos.

B.2. Pridėjimas: šios rūšies klaidos kyla iš mokinių įgyto suvokimo, jog ispanų kalboje būtini prielinksniai. Būtent dėl pastangų juos vartoti kartais pridedama prielinksnių net ir ten, kur neatrodo reikalinga, tad kai kuriais atvejais iš tiesų nepataikoma. Tačiau tokios klaidos padaromos labiau dirbtinai, taigi jų yra mažiau negu prielinksnių praleidimo klaidų.

B.3. Prielinksnio vartojimas vietoj kito konkrečią funkciją turinčio prielinksnio: nors lietuvių ir ispanų kalbose prielinksnių vartojimas skiriasi funkcijomis ir apimtimi, esama ir analogiškų atitikmenų (pavyzdžiui, lie. „į“ ir isp. *a* turi ekvivalentišką krypties reikšmę). Vis dėlto daugeliu atvejų prielinksnių reikšmės nesutampa. Pavyzdžiui, lie. „iš“ ir isp. *de* „žymi vietą, iš kurios vidaus (...) prasideda į išorę nukreiptas veiksmas“ (Šukys 1978, 44), ir kilmę (plg. lie. „esu iš Lietuvos“ ir isp. *soy de Lituania*). Tačiau isp. *de* turi ir tokių reikšmių, kurioms nėra atitikmens lietuvių kalboje (pavyzdžiui, itin gausiai vartojama posesyvinė reikšmė: plg. *el libro de Carlos* ir „Karlos knyga“). Be to, esti veiksmažodžių valdymo atvejų, kai gretinamųjų kalbų atitinkami veiksmažodžiai reikalauja skirtingų prielinksnių: plg. „atsisveikinti su (kuo)“ ir *despedirse de (alguien)* (nors prielinksnis „su“ isp. kalboje yra *con*). Tai gi visa tai sukelia painiavos ispanų kalbos besimokantiems lietuviams.

C. Veiksmožodžiai

Veiksmožodžių vartojimo klaidos pagal jų kiekį tiriamojoje tarpukalbėje atsiduria trečioje vietoje morfosintaksinių klaidų kategorijoje. Pakomentuosime svarbiausias šių klaidų grupes – nuo gausiausios, klaidų mažėjimo tvarka.

C.1. Formų nesuderinimas šio tipo sakiniuose: įvardžio naudininkas + veiksmožodis + daiktavardinis veiksnys. Tyrimas parodė, kad iš veiksmožodžių vartojimo klaidų šių yra daugiausia. Panašu, kad tai sunkiai išmokstamas dalykas. Detalų tyrimą šia tema atliko Rascónas Caballero (2012). Tikėtina, kad išmokimą apsunkina (tik) dalinis šio reiškinių panašumas lietuvių ir ispanų kalbose (plg. lie. „man patinka“ ir isp. *me gusta*).

C.2. Tariniu einančio veiksmožodžio ir veiksnio nesuderinimas: šių klaidų dažnai pasitaiko įvairiose ispanų tarpukalbėse. Šiuo atveju veikiausiai taip pat įtakos turi būtent asmenavimo sistemų panašumas: abiejose gretinamosiose kalbose veiksmožodžiai yra kaitomi asmenimis ir skaičiumi, tačiau esama tam tikrų skirtumų.

C.3. Netaisyklingųjų formų regularizacija: tai trečioji pagal dažnumą veiksmožodžių vartojimo klaidų grupė. Akivaizdu, jog taip yra dėl ispanų kalbos sudėtingumo šiuo aspektu, nes tokios klaidos būdingos visiems besimokantiesiems ispanų kalbos, kad ir kokia būtų jų gimtoji kalba. Egzistuoja ir priešingos krypties tendencija – netaisyklingumo perkėlimas į taisyklingąsias formas; tiesa, tai daroma gerokai rečiau, galima sakyti, tai pavieniai atvejai. Tokia regularizacija pastebima tik pradiniam mokymosi etape ir aukštesniame lygyje išnyksta, kaip matysime toliau.

C.4. Sangražinių ir nesangražinių formų painiojimas: apie 12 % veiksmožodžių vartojimo klaidų tyrime aiškintinos sangražos raiškos skirtumais gretinamosiose kalbose. Ispanų kalboje, skirtingai nuo lietuvių, sangraža reiškia prieš veiksmoždį pridedant papildomą žodį (sangražinį įvardį). Taigi ir čia susiduriame su atveju, kai klaidos padaromos dėl didelio gretinamųjų kalbų struktūrinio skirtumo.

C.5. Būtieji laikai: labai būdinga klaida – nežymimojo būtojo laiko vartojimas vietoj imperfekto. Lietuvių kalboje nėra tokio imperfekto laiko, koks yra ispanų kalboje. Yra tik būtasis dažninis, tačiau nėra tokios laiko formos, kuri, kaip ispanų kalboje, reikštų veiksmo aplin-

kybes, arba foną. Logiška manyti, kad dėl tokio veiksmožodžio laiko nebuvimo mokiniai vietoj imperfekto klaidingai pavartoja nežymimąjį būtąjį laiką.

C.6. Veiksmožodinės jungties elipsė: šios rūšies klaidos atsirado dėl gimtosios kalbos interferencijos, mat lietuvių kalboje įprasta tokius žodžius praleisti.

D. Daiktavardžių derinimas su būdvardžiais arba su pažymimųjų žodžių grupe

Šios ketvirtosios pagal dažnumą morfosintaksinių klaidų grupės pasiskirstymas toks: nederinimas pagal giminę (75,86 %) ir skaičių (24,14 %). Taigi derinimo pagal giminę problema triskart dažnesnė negu derinimo pagal skaičių.

Derinimo klaidų priežastys įvairios, o jų ištakos glūdi giminės ir skaičiaus kategorijų skirtumuose tarp lietuvių ir ispanų kalbų. Įdomu pažymėti, kad net tokios pamatinės sąvokos, kaip „saulė“ ir „mėnulis“, yra priešingų giminių: „saulė“ isp. k. *sol* – vyr. g., o „mėnulis“ isp. k. *luna* – mot. g.; lie. „metai“ yra daugiskaitinis daiktavardis, o isp. *año* turi ir vns., ir dgs.

Dar viena priežastis – kai kurie žodžių junginiai gretinamosiose kalbose sudaromi skirtingai morfosintaksiniu požiūriu. Pavyzdžiui, sąvoka „ispanų kalba“ į ispanų kalbą verčiama daiktavardžiu ir su juo derinamu būdvardžiu (*la lengua española*), be to, būdvardis, kaip įprasta ispanų kalboje, eina po daiktavardžio.

Kai kurios derinimo klaidos padarytos dėl ispanų kalbos išimčių nežinojimo. Štai mokiniai gana greit įsimena, jog ispanų kalboje galūnė „-a“ būdinga moteriškosios giminės vardažodžiams, ir apibendrina šią taisyklę, nors esama tam tikrų išimčių. Kita tendencija – ispanų kalboje asimiliuoti lietuvių kalbos daiktavardžių vns. vard. galūnes (jos baigiasi arba balsiu, arba priebalsiu „-s“). Taigi turime visą kompleksą galimų motyvų paaiškinti, kodėl padaroma derinimo klaidų; beje, jų būna ir kitose ispanų tarpukalbėse.

E. Sakinių struktūra

Šios kategorijos klaidų pasiskirstymas yra toks: būdvardžių vieta sakinyje (64,28 %); kreipinio *usted* vieta (14,28 %);rieveiksmio vieta (14,28 %); kitos klaidos (7,14 %).

Dažna klaida yra tik būdvardžių vieta sakinyje, o kitos klaidos laikytinos nebūdingomis tiriamajai tarpukalbei. Dėl būdvardžių vietos taip pat akivaizdi gimtosios kalbos interferencija; lie. kalboje būdvardis paprastai eina prieš daiktavardį.

F. Kitos klaidos

Likusios klaidos, susijusios su daiktavardžių ir jungtukų vartojimu (abiejų – po 1 %), nesudaro pakankamo kiekio, kad būtų reikšmingos tarpukalbės tyrimui.

1.2. Fonetinės klaidos

Tai antras pagal dažnumą klaidų tipas tiriamojoje tarpukalbėje su tokiu pasiskirstymu: priebalsinių garsų painiojimas (44,11 %); diftongizacija (17,64 %); artimų pagal atvirumą balsių painiojimas (14,70 %); monof-tongizacija (13,23 %); anglų kalbos interferencija (7,35 %); balsio išnykimas prieš *sc* (1,47 %); raidės *y* balsinės ir priebalsinės vertės painiojimas (1,47 %).

A. Priebalsinių garsų painiojimas

Šių fonetinių klaidų užfiksuota daugiausia. Priežastis – skirtumai tarp gretinamųjų kalbų grafinių ir fonetinių sistemų. Neatitikimai tarp kai kurių lietuvių ir ispanų kalbų raidžių ir jų fonetinės vertės kelia painiavos. Štai išsamus dažniausiai pastebėtų klaidų aprašas:

A.1. /θ/ kaip /s/: tai būdingiausia tiriamosios tarpukalbės fonetinė klaida. Jos priežastis – šio garso nebuvimas lietuvių kalboje, taigi išmokti ištarti šį garsą yra itin sunku, beveik neįmanoma. Tačiau šio garso neištarimo galima ir nelaikyti klaida – mat dauguma ispanakalbių (ypač Lotynų Amerikoje) irgi taria /θ/ kaip /s/ ir tai nesukelia jokių susikalbėjimo problemų.

A.2. Nebylioji „h“ kaip /x/ ir /x/ kaip /j/: fonemą /j/ lietuvių kalboje reprezentuoja raidė „j“, o ši raidė ispanų kalboje reprezentuoja fonemą /x/. Raidė „h“ yra aspiruotas garsas ir lietuvių, ir anglų kalboje (beje, pastarąją visi tiriamieji subjektai nurodė mokęsi kaip antrąją kalbą). Dėl šių raidžių ir fonemų ypatumų klaidos ištariant /x/ vietoj nebyliosios „h“ sudaro antrą pagal gausumą priebalsių vartojimo klaidų grupę.

A.3. Gerokai mažiau aptikta šio pobūdžio klaidų:

– Susijusių su anksčiau minėtuoju reiškiniu: /x/ kaip nebylioji „h“; /x/ kaip /tʃ/; /x/ kaip /g/; /g/ kaip /gu/.

Kitų: /n/ kaip /n/; /θ/ kaip /tʃ/; /tʃ/ kaip /θ/; /ʃ/ kaip /r/; /t/ kaip /d/; /d/ kaip /l/ (paprastosios „l“ ir dvigubos „ll“ painiojimas).

Visos šios garsų painiojimo klaidos buvo padarytos pradedančiųjų lygio grupėje, kaip matysime tolesnėje statistinėje analizėje.

B. Diftongizacija

Antra pagal dažnumą fonetinė klaida – diftongizacija. Lietuvių kalboje gausu dvibalsių; taigi jie nesunkiai perkeliami į ispanų tarpukalbę, ir kartais ten, kur nereikia. Pavyzdžiui, atsiranda *tiengo* vietoj *tengo* arba *dientro* vietoj *dentro*.

C. Artimų pagal atvirumą balsių painiojimas

Šio pobūdžio klaidos yra trečioje vietoje. Tikėtina jų priežastis – lietuvių balsyno turtingumas, didesnė įvairovė negu ispanų kalboje; perkeliant platesnės skalės sistemą į siauresnę gali kilti sunkumų.

D. Monoftongizacija

Dėl natūralios priežasties – lietuvių kalbos fonetinės sistemos įtakos – analizuojamoje tarpukalbėje ryškesnė yra diftongizacija, o ne monoftongizacija; pastarojo reiškinio priežastys, tikėtina, labiau susijusios su morfo-sintaksinėmis, o ne fonetinėmis ypatybėmis. Pakanka žvilgtelėti į tyrimo užfiksuotas klaidas ir tampa aišku, jog tai netaisyklingųjų veiksmožodžių reguliarizacijos klaidos. Beje, ši reguliarizacija atsispindi ne tik rašytinėje, bet ir sakytinėje tyrimo produkcijoje.

Likusios fonetinio pobūdžio klaidos nėra reikšmingos.

1.3. Leksinės klaidos

Šio tipo klaidos tyrimo yra trečioje vietoje pagal jų kiekį; atkreiptinas dėmesys, kad jų procentinė išraiška nedaug tesiskiria nuo prieš tai aptartųjų, taigi galima teigti, kad šio tyrimo fonetinės ir leksinės klaidos atsiduria viename lygmenyje pagal jų būdingumą tiriamajai tarpukalbei. Leksinės klaidos suskirstytos taip: reikšmės (58,73 %) ir formos (41,27 %) klaidos.

A. Reikšmė

Reikšmės klaidų pasiskirstymas pagal dažnumą yra toks: artimos semantikos veiksmažodžių painiojimas (67,56 %); kitų kalbos dalių artimos semantikos žodžių painiojimas (27,02 %); „netikri draugai“ (2,70 %); priešveiksmių vartojimo klaidos (2,70 %).

A.1. Artimos semantikos veiksmažodžių painiojimas – būdingiausias reikšmės klaidų tipas, ir 68 % šio tipo klaidų yra dichotomija *ser / estar*; tai tyrime dažniausiai pasitaikiusi leksinė klaida. Ji sietina su ispanų kalbos kopuliatyvinio veiksmažodžio vartojimo sudėtingumu; kitose tarpukalbėse daromos tokios pačios klaidos, mat daugumoje kalbų šie du veiksmažodžiai neskiriami, t. y. egzistuoja tik vienas. Prie *ser / estar* dichotomijos pridėję neasmenuojamojo veiksmažodžio *haber* vartojimo faktą, gauname, kad lie. „būti“ vns. ir dgs. 3-iojo asm. forma „yra“ į ispanų kalbą, atsižvelgiant į reikšmę, gali būti verčiama net penkiomis skirtingomis formomis. Kitos veiksmažodžių pasirinkimo klaidos (išvardyta eilės tvarka pagal jų kiekį): *tener / llevar; ir / venir; ser / tener; estar / tener; haber / hacer; usar / llevar*. Tačiau šių klaidų kiekis toks nedidelis, kad jos nelaikytinos būdingomis.

A.2. Kitų kalbos dalių artimos semantikos žodžių painiojimas: tai antra pagal dažnumą reikšmės klaidų grupė. Atskyrėme šias klaidas nuo prieš tai buvusios grupės pabrėždami, kad reikšmės painiojimo klaidų daugiausia padaroma būtent vartojant veiksmažodžius.

Likusios reikšmių klaidos nesudaro minėtino kiekio.

B. Formų ir skolinių vartojimas

Pagal dažnumą: netaisyklinga daryba (53,84 %); skoliniai (30,77 %); artimos reikšmės signifikanto vartojimas arba gramatinių kategorijų painiojimas (15,38 %).

B.1. Žodžių daryba: tai didžiausia formų vartojimo klaidų grupė tyrime, sudaranti daugiau kaip pusę šios kategorijos klaidų. Netaisyklingos derivacijos priežastys įvairuoja: tai gali būti taisyklės generalizacija (*dos, tres, „cuatros“*); taisyklių, kaip sudaromi moteriškosios giminės būdvardžiai, nežinojimas („*jovena*“ vietoj *joven* arba „*excelento*“ vietoj *excelente*). Pasitaiko ir netaisyklingos, tačiau logiškos darybos žodžių („*recrear*“ vietoj *reconstruir*, interpretuojant „*recrear*“ kaip „vėl (ką nors) sukurti“).

B.2. Skoliniai: iš visų aptiktųjų skolinių daugiausia buvo iš anglų kalbos, paskui lietuvių ir rusų (iš pastarosios tik vienas).

B.3. Artimos reikšmės signifikanto vartojimas arba gramatinių kategorijų painiojimas: tai tyrime retai pasitaikiusios klaidos ir tik pradinio lygio grupės produkcijoje.

1.4. Ortografinės klaidos

Tai pati negausiausia klaidų kategorija. Rezultatas logiškas, nes visi tyrimo dalyviai ispanų kalbos mokėsi pradėdami nuo gautos rašytinės medžiagos; nė vienas nepradėjo pirmiau kalbėti, o paskui skaityti. Rašytinis *input* visada būdavo pateikiamas prieš kalbinę veiklą.

Pasiskirstymas pagal dažnumą toks: priebalsių painiojimas (64,44 %); balsių / priebalsių painiojimas (11,11 %); paprastųjų priebalsių dvigubinimas (8,88 %); anglų kalbos interferencija (6,66 %); žodžių rašymas kartu / atskirai (4,44 %); „h“ nebuvimas (4,44 %).

A. Priebalsių painiojimas

Šių klaidų priežastis jau paaiškinta skyrelyje 4.1.2.

B. Balsių / priebalsių painiojimas

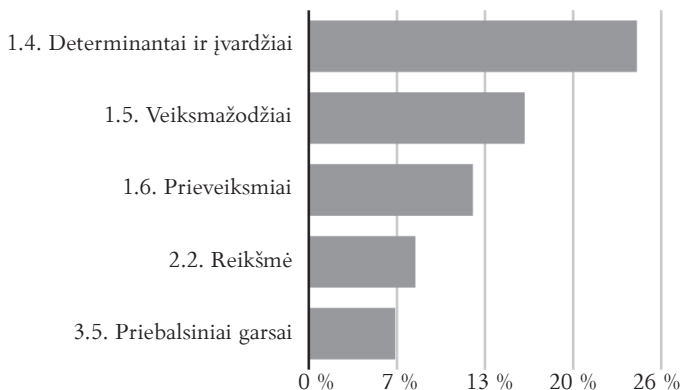
Čia kalbama apie isp. raidės „y“ priebalsinės ir balsinės vertės painiojimą; jis aiškintinas tuo, jog lie. kalboje raidė „y“ turi tik balsinę vertę, o isp. kalboje ši raidė paprastai yra priebalsinis garsas – balsinę vertę ji teturi pora atvejų.

Likusios klaidos nesudaro reikšmingo kiekio.

1.5. Apibendrinimas. Tarpukalbės aprašymas

Pateiktoji analizė leidžia nustatyti, kurios klaidos pasitaikė dažniausiai ir yra būdingiausios ištirtajai lietuviakalbių asmenų tarpukalbei (neatsižvelgiant į tai, kokiai kategorijai priskirtos tos klaidos). Iš 471 penkios klaidos buvo daromos dažniausiai. Jos parodytos 1 pav.

Taigi matome, kad labiausiai išryškėja šios idiosinkrazinės klaidos: determinantų ir įvardžių praleidimas; prielinksnių praleidimas, pridėjimas ir netinkamas parinkimas; netaisyklingas sakinių *įvardžio naudininkas + veiksmožodis + daiktavardinis veiksnys* sudarymas; veiksmožodžio asmens formų klaidos; netaisyklingųjų veiksmožodžių formų reguliarizacija; ne-

1 pav. Klaidų kategorijos pagal dažnumą

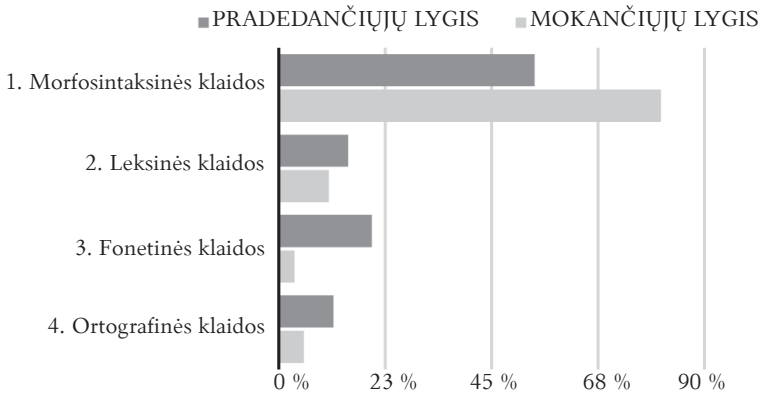
taisyklingas sangražinių veiksmažodžių formų vartojimas; nežymimojo būtojo laiko vartojimas vietoj imperfekto; artimos semantikos veiksmažodžių ir kitų kalbos dalių painiojimas, ypač *ser / estar*, ir, galiausiai, kai kurių priebalsinių garsų painiojimas.

2. Ištirtųjų klaidų gretinamoji analizė pagal lygius. Tarpukalbės evoliucijos aprašymas. Klaidų fosilizacija

Atlikus abiejų tyrimo grupių (pagal lygius) įvairių kategorijų klaidų lyginamąją analizę pagal šių klaidų kiekio santykį, jas galima atitinkamai suklasifikuoti. Ta aplinkybė, jog atliktojo tyrimo subjektai atstovavo ribiniams mokymosi proceso etapams – pradiniam ir galutiniam, leidžia pastebėti klaidų pokyčius ir jas suskirstyti į laikinąsias ir įsisenėjusias.

Palyginus keturių pagrindinių tipų klaidų kiekį abiejose grupėse, gaunamas toks klaidų dažnumo vaizdas (2 pav.).

Morfosintaksinės klaidos vyrauja abiejuose lygiuose, tačiau mokačiųjų grupėje šios klaidos sudaro santykinai gerokai didesnę dalį negu pradedančiųjų grupėje; leksinės, ortografinės ir fonetinės klaidos nėra tokios problemiškos, ir jų kiekis aukščiausiame lygyje sumažėja.

2 pav. Pagrindinės klaidų kategorijos pagal lygius

2.1. Morfosintaksinės klaidos

Daugelio mažiau reikšmingų klaidų kiekis aukštesniajame lygyje šiek tiek sumažėja, tačiau dviejų tipų būdingiausias klaidos mokymosi procese intensyvėja ir jų kiekis aukštesniajame lygyje išauga.

A. Determinantai ir įvardžiai

Pagausėjęs determinantų ir įvardžių vartojimo klaidų kiekis aukštesniajame lygyje pakinta tokiu santykiu: pridėjimo klaidų padaugėja šešis kartus (nuo 6,45 % pradedančiųjų lygyje iki 36,54 % mokančiųjų lygyje); žymimųjų / nežymimųjų artikelių painiojimas išauga tris kartus (nuo 4,83 % iki 13,46 %). Likusių kategorijų klaidos mokančiųjų lygyje sumažėja arba visai išnyksta. Čia galėtume išvelgti klaidų įsisenėjimo reiškinių, bet šių kalbos elementų palyginimas lietuvių ir ispanų kalbose (4.1.1. A) leidžia manyti, jog šių klaidų pagausėjimas reiškia ne regresą ar fosilizaciją, o mokymosi aktyvaciją ir pažangą.

Kita lietuvių dažniausiai daroma klaida ispanų tarpukalbėje – determinantų praleidimas – taip pat aiškintina jau aptartuoju skirtumu tarp abiejų kalbų: lietuvių kalboje nėra šių griežtas vartojimo taisykles turinčių elementų, tad natūralu, jog mokiniai dėl gimtosios kalbos interferencijos pademonstravo polinkį juos praleidinėti. Praleidimo klaidos sudaro 75,8 % šioje klaidų kategorijoje pradedančiųjų lygio grupėje, o mokančiųjų gru-

pėje sumažėja iki 42,62 %: tai rodo įgytą geresnę kompetenciją šiuo aspektu.

Tačiau šioje grupėje yra ir tokių klaidų, kurių kiekis aukštesniajame lygyje išaugo, ir tai aiškintina jau minėtais argumentais (4.1.1. A) – įgiję suvokimą apie šios gramatinės kategorijos elementų vartojimo būtinumą, mokiniai ima juos vartoti ir ten, kur anksčiau nevirtodavo. Natūralu, kad dėl šių pastangų patobulinti savo tarpukalbę vartojant daugiau determinantų ir įvardžių padaroma pridėjimo ar painiojimo klaidų. Pažymėtina, jog, pavyzdžiui, būdingos žymimųjų / nežymimųjų artikelių painiojimo klaidos padaromos tik tada, kai stengiamasi juos vartoti. Be to, šios grupės klaidų pagausėjimas aukštesniajame lygyje rodo ir pastangas nedaryti praleidimo klaidų.

Taigi čia aptartųjų klaidų padaugėjimą galime interpretuoti kaip pažangą, o ne klaidų įsisenėjimą.

B. Prielinksniai

Iš šios kategorijos klaidų aukštesniajame lygyje padažnėja pridėjimo ir prielinksnių vartojimo netinkama reikšmė, nors tikėtina, jog turėjo būti priešingai. Artikelio pakeitimas prielinksniu *en* laiką nusakančiuose žodžiuose ir jų junginiuose išnyksta.

Kaip jau minėta (4.1.1. B), lietuvių kalboje vartojama santykinai mažiau prielinksnių. Sugretinus prielinksnių vartojimo atitikmenis abiejose kalbose, tampa akivaizdu, jog jų reikšmės dažnai būna asimetriškos. Šioks toks praleidimo klaidų sumažėjimas rodo tą patį faktą kaip ir ką tik minėtų kitų dviejų prielinksnių vartojimo klaidų atvejais – nežymią tendenciją suprasti prielinksnių vartojimo būtinumą ispanų kalboje. Beje, 8 % išnykusių šios grupės klaidų (prielinksnis vietoj artikelio) aukštesniajame lygyje „kompensuojama“ išaugusiu prielinksnių vartojimu netinkama reikšme.

Taigi matome, jog netinkamas prielinksnių pasirinkimas – pagrindinė įsisenėjusių klaidų kategorija šiame tyrime, pereinanti ir į aukščiausiąją kalbos mokėjimo lygmenį.

2.2. Fonetinės klaidos

Šios kategorijos klaidų pradedančiųjų lygyje yra 19,68 %, o aukštesniajame lygyje jų sumažėja iki 3,31 %. Tai rečiausiai pasitaikančios klaidos aukščiausiojo mokėjimo lygio tarpukalbėje; be to, pastebimos tikslingos

pastangos kontroliuoti tartį. Šiame lygyje iš esmės nebelieka klaidų, susijusių su skirtinga kai kurių raidžių fonetine verte ispanų ir lietuvių kalbose.

2.3. Leksinės klaidos

Aukštesniajame lygyje nebelieka artimos reikšmės signifikanto vartojimo arba gramatinių kategorijų painiojimo klaidų, tačiau padaugėja žodžių darybos klaidų. Išnyksta tokios klaidos, kaip žodžiai „netikri draugai“, netaisyklingas tam tikrų prieveiksmių vartojimas. Abiejuose lygiuose išliekanti problema – tai artimos semantikos veiksmažodžių ir kitų kalbos dalių artimos semantikos žodžių painiojimas; pastarųjų klaidų kiekis aukštesniajame lygyje išauga, lyginant su veiksmažodžių painiojimu. Šį faktą, taip pat pagausėjusias žodžių darybos klaidas galima paaiškinti tuo, jog aukštesnįjį lygį pasiekę mokiniai disponuoja labai išaugusiais žodyno ištekliais ir gebėjimu jais naudotis. O pradedančiųjų lygio mokiniai dar nemoka nei sinonimų, nei žodžių darybos taisyklių; jų žodynas gana ribotas, jame daugiausia konkrečios reikšmės žodžių. Aukščiausiame lygyje padaugėja abstrakčiųjų sąvokų; kalbinėje produkcijoje jau reiškiamos sudėtingos idėjos, kurioms reikia turtingo žodyno, sinonimų ir išvestinių žodžių išteklių. Veikiausiai tuo aiškintinas šio pobūdžio klaidų pagausėjimas. Taigi vėl grįžtame prie minties, jog tam tikrų klaidų padaugėjimas aukštesniame lygyje, lyginant su žemesniuoju, rodo ne regresą ir ne klaidų įsisenėjimą, o tiesiog pažangą.

2.4. Ortografinės klaidos

Šio tipo klaidų tiriamojoje tarpukalbėje pasitaikė mažiausia. Lyginamojoje analizėje matome, kad aukštesniajame lygyje jų sumažėja per pusę. Iš jų dažniausios klaidos – priebalsių painiojimas; tai stebina, nes fonetiniu aspektu šių klaidų nebelieka.

Išvados

Ištirtoje lietuvių tautybės asmenų (ispanų kalbos kursantų, toliau – mokinių) tarpukalbėje labiausiai pastebimos ir pagal dažnumą pačios būdingiausios yra šios klaidos: determinantų ir įvardžių praleidimas; prielinksnių praleidimas, pridėjimas ir netinkamas vartojimas; netaisyklingai vartojamos šio tipo konstrukcijos: įvardžio naudininkas + veiksmažodis + daik-

tavardinis veiksnys; nepakankamas veiksmažodžių formų derinimas pagal asmenį; netaisyklingųjų veiksmažodžių formų regularizacija; klaidingas sangrąžinių veiksmažodžių vartojimas; nežymimojo būtojo laiko vartojimas vietoj imperfekto; veiksmažodžių ir kitų kalbos dalių artimos reikšmės žodžių painiojimas, ypač veiksmažodžių *ser* ir *estar* (lie. *būti*), ir, galiausiai, tam tikrų priebalsinių garsų painiojimas.

Tiriamųjų mokinių tarpukalbės klaidų pagrindine priežastimi laikytina gimtosios kalbos įtaka. Pabrėžtina, kad dažniausiai pasitaikančios ir tipiškiausios klaidos sietinos su skirtumais tarp ispanų ir lietuvių kalbų, ypač tais atvejais, kai tam tikri ispanų kalbos elementai neturi atitikmenų (neegzistuoja) lietuvių kalboje, todėl pastarojoje tie elementai turi visai kitokią raišką; mat lyginant su ispanų – analitinio tipo – kalba, lietuvių kalba pasižymi aukštu fleksiškumo lygiu, taip pat skiriasi kitomis ypatybėmis; joje santykinai mažesnis prielinksnių vartojimas, nėra artikelių, etc.

Kurio nors tipo klaidų padažnėjimas pažengusiųjų lygio grupėje nebūtinai reiškia klaidos sustabarėjimą arba regresą: priešingai negu galėtų pasirodyti, tai rodo kalbos produkavimo aktyvacijos fazę, kalbos elementų asimiliaciją. Kalbant apie ispanų kalbos elementų kategorijas, retai vartojamas arba visai neegzistuojančias lietuvių kalboje, ši aktyvacijos fazė užfiksuota labai pažengusiųjų mokinių tarpukalbėje. Tai ypač akivaizdžiai iliustruoja artikelių ir determinantų pridėjimo klaidos. Tas pat pasakytina apie leksinio tipo klaidas, kurių aukštesniajame lygyje padaugėja, nes to lygio mokiniai disponuoja tam tikrais jau įgytais kalbiniais ištekliais – sinonimais, abstrakčiomis sąvokomis, sintaksinėmis konstrukcijomis, leidžiančiomis šiems kalbos vartotojams produkuoti sudėtingesnius sakinius, drąsiau rizikuoti vartojant turtingesnę leksiką; tai savo ruožtu padidina tikimybę, kad pagausės tam tikrų klaidų.

Paminėtinas ir fosilizacijos reiškinys, kai aukštesniajame lygyje nepastebėta tam tikrų klaidų sumažėjimo. Pavyzdžiui, prielinksnių vartojimo klaidų buvo užfiksuota ir pradedančiųjų, ir mokančiųjų lygio grupėse. Būtent tos klaidos, remiantis šio tyrimo statistine analize, mokiniams buvo pačios problemiškausias. Taigi mokomojoje medžiagoje reikėtų į tai atkreipti ypatingą dėmesį jau pačioje pradžioje, kad tų klaidų būtų išvengta tolesniuose mokymosi etapuose.

Literatūra

- Ambrasas 2006 – Vytautas Ambrasas ... [et al.]. *Lithuanian grammar*. Baltos lankos.
- Amendariz, Montani 2005. – Anna Armendariz, Carolina Ruiz Montani. *El aprendizaje de las lenguas extranjeras y las tecnologías de la información aprendizaje de la próxima generación*. Lugar Editorial.
- Ciesielkiewicz 2010 – Monika Ciesielkiewicz. El resurgir de la lingüística contrastiva en los manuales de lengua polaca. *Eslavística Complutense*, 10, 83–95.
- Ciesielkiewicz 2012 – Monika Ciesielkiewicz. Gramática contrastiva como estrategia de aprendizaje en los manuales de lengua rusa. *Cuadernos de Rusística Española*, 5, 157–167.
- Corder 1967 – Stephen Pit Corder. The significance of learner's errors. *IRAL-International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 5 (1–4), 161–170.
- Corder 1973 – Stephen Pit Corder. *Introducing Applied Linguistics*. Harmondsworth: Penguin (1985, 6th Ed.).
- Díaz Mendoza 2015 – María de la Paz Díaz Mendoza. Adquisición de los pronombres personales de complemento directo e indirecto con verbos transitivos en los niveles lingüísticos inicial e intermedio (A2-B2) en contexto institucional. *Verbum*, 5 (5), 228–237.
- Jackson, Whitnam 1971 – K. L. Jackson and R. L. Whitnam. *Working Papers in Linguistics. The Pacific Conference in Contrastive Linguistic and Language Universals*.
- Lado 1957 – Robert Lado. *Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language Teachers*. Ann Arbor, Michigan, University of Michigan.
- Penadés Martínez 1999 – Inmaculada Penadés Martínez. *Lingüística contrastiva y análisis de errores (español-portugués y español-chino)*. Edinumen, Madrid.
- Rascón Caballero 2010 – Alfonso Rascón Caballero. Las diferencias del léxico español-lituano en la enseñanza de la lengua española y en la práctica lexicográfica. *Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación*, (42).
- Rascón Caballero 2012. – Alfonso Rascón Caballero. Análisis de errores e interlengua. Aplicación a las frases con el verbo gustar en estudiantes lituanos de español, I p. *Verbum*, 3 (3), 91–100.
- Rascón Caballero 2013 – Alfonso Rascón Caballero. Avance de análisis de errores de la interlengua en estudiantes lituanos de español, II p. *Verbum*, 4 (4), 95–105.
- Santos Gargallo 1993 – Isabel Santos Gargallo. *Análisis contrastivo, análisis de errores e interlengua en el marco de la Lingüística Contrastiva*. Síntesis, Madrid.
- Sajavaara 1981 – Kari Sajavaara. Psychological Models, Second Language Acquisition and Contrastive Analysis. *Contrastive Linguistics and the Language Teacher*. Oxford: Pergamon, 87–121
- Selinker 1972 – Larry Selinker. Interlanguage. *International Review of Applied Linguistics*, 10, 209–231.
- Šukys 1978 – Jonas Šukys. *Prielinksnių vartojimas*. Kaunas: Šviesa.

Jesús Mariano Llamas Sevilla, Jūratė Derukaitė**SURVEY OF SPANISH INTERLANGUAGE
OF LITHUANIANS**

Along with the growing necessity to learn foreign languages, in the XX century various theories of the language acquisition, stipulated by psycholinguistic processes, arose. The core concepts among them are the Contrastive Analysis, the Error Analysis and the Interlanguage. The present article deals with a quite new linguistic approach – the interlanguage. This term was introduced during 1969–1972 by an American linguist L. Selinker. The concept of interlanguage was a basis of a new approach in the research into second-language acquisition: error analysis. The new methodology disagreed with the statements of the Contrastive Analysis which had arisen in the 50s and was based on the comparison of the learner's native language (L1) and target (foreign) language (L2). Special strategies were being created in order to foresee and prevent possible mistakes influenced by the interference, by the learners' native language. However, in fact those strategies did not work as it had been expected. Therefore, L. Selinker and S. P. Corder laid the foundation of modern research into second-language acquisition, where the interlanguage – a linguistic system of the target language, L2 – is accepted as a basic principle.

The research into the Spanish interlanguage of the Lithuanians (moreover, of both existing Baltic languages, Lithuanian and Letonian) is still not much analysed; the works of A. Rascón Caballero are to be mentioned, as the beginning of the first generic analysis in this field. The present study deals with the analysis of the Spanish interlanguage of Lithuanian persons who studied Spanish for one month in the intensive summer course at Klaipėda University (Lithuania). The learners were of three different levels (the beginners and approx. A2 and C1 levels). The aim of the survey was to describe the main characteristics of their interlanguage, to establish differences in the evolution among learners of the basic and advanced levels. Four main types of errors were studied: morphosyntactic, lexical, phonetic and orthographic. Using linguistic and statistical criteria, a detailed analysis was made, both from the descriptive aspect and in the explanation of the hypotheses about the cause of the errors.

The following conclusions were made: the most frequent errors occur in the usage of the determiners and pronouns; then, in the usage of prepositions; also, there are typical errors in the verbal system (usage of some specific verbs and verbal models, the conjugation, confusion of the past tenses *Pretérito Indefnido* and *Imperfecto*, etc.). The least group of the errors is related with the phonetical system.

The error analysis made and the comparison of the target languages show that the main cause of the errors has to be the influence of the native language. Lithuanian and Spanish belong to different Indo-European languages families and subsequently have strong differences in the language system.

The process of committing errors should not be treated as a negative thing; more likely it may show the activation of the language production, assimilation of the linguistic elements. The fossilisation of certain errors found in the advanced level shows that those elements require mayor attention while creating learning materials and strategies.

The overall use of the analysis of the interlanguage is valuable in order to improve the teaching methodology and to create specific materials for teaching Spanish, aimed at the native Lithuanian speakers.